

MACA-
11020-02

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	визуелна култура у архитектонској теорији и пракси сви модули	година	прва
изборна група	историја и теорија 1	семестар	1
наставник	др Владимир Мако, редовни професор бр. каб. 232	статус	изборни
E-mail контакт	renata@arh.bg.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	др Рената Јадрешин-Милић, доцент др Марко Николић, асистент	часови активне наставе	
сарадници		предавања	2
		вежбе	/
		др. облици	/
		сам.истр.рад	/
		остали часови	
координатор СЦ	мр Бисерка Митровић, доцент		
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Основни циљ наставе на предмету је да студенти стекну знања о теорији архитектуре, њеним облицима и како она утиче да један архитектонски идиом буде замењен другим. Студенти се темељније упознају са креативним потенцијалом историје и теорије архитектуре, које се приказују не као хронологије догађаја већ као системи – кроз архитектонске теме релевантне за архитектуру данас. На тај начин студенти стичу знања и компетенције које ће им омогућити да анализирају, интерпретирају, систематизују и упоређују теоријске ставове савремених теоретичара и архитеката. Осветљавање односа и веза између архитектонске теорије и пројектантске праксе кроз историју код студената развија свест о значају теорије архитектуре за савремено архитектонско пројектовање.

теоријска и практична настава:

Предмет је конципиран као теоријско истраживање различитих проблема кроз историју архитектуре. Садржај наставе чине две међусобно прожете тематске и проблемске целине. Прву чине основне поставке о општим питањима теорије архитектуре, које се приказују од првих ренесансних трактата о архитектури са којима почиње научно, системско анализирање историје архитектуре и „учење од прошлости“, као и јасно исказано интересовање за визуелно у архитектури. Разумевање порекла и кретања различитих архитектонских теорија и основних теоријских и критичких концепата саставни су део овог сегмента наставе.

У оквиру друге тематске целине предвиђено је да се историја и теорија архитектуре посматрају у односу према архитектонском пројектовању, кроз низ проблемских аспеката као појединачних тема. Овај део наставе обезбеђује темеље за аналитичко и критичко разумевање пројектантских питања суштинских за развој пројектантског размишљања. Предмет обухвата тематске целине које омогућавају да студенти у следећем кораку вербализују и ре-концептуализују сопствене ставове и афинитете у архитектури.

метод извођења наставе:

предавања типа *ex cathedra*, интерактивни облици наставе (дискусије, презентације)

основна литература:

Mitrovic, Branko. *Visuality for Architects: Architectural Creativity and Modern Theories of Perception and Imagination*. University of Virginia Press, 2013.
Smith, Korydon, ed. *Introducing Architectural Theory, Debating a Discipline*. Routledge, 2012.
Mitrovic, Branko. *Philosophy for Architects (Architecture Briefs)*. Princeton Architectural Press, 2011.
Davies, Colin. *Thinking about architecture*. London: Laurence King Publishing, 2011.
Hall, Steven, Juhani Pallasmaa, and Alberto Pérez-Gómez. *Questions of Perception, Phenomenology of Architecture*. San Francisco: William Stout Publishers, 2006.
Bermúdez, José Luis. *Thinking without Words*. Oxford: Oxford University Press, 2003.

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједнице;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
интерактивна дискусија 1	10	семестрални рад	40
интерактивна дискусија 2	10	усмена презентација, PowerPoint	10
интерактивна дискусија 3	10		
интерактивна дискусија 4	10		
активност у настави	10		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Уводно прегледно предавање: дебате и идеали
2		Приступи историји и теорији архитектуре: пројектовање vs. културне теорије? Шта све после Витрувија?
3		Ренесансни трактат vs. савремене интерпретације
4		Интерактивни јавни час 1 - дискусија на задату тему
5		Дијахронијско читање архитектуре: форма vs. значење?
6		Дијахронијско читање архитектуре: визуелна и просторна својства vs. симболика?
7		Интерактивни јавни час 2 - дискусија на задату тему
8		Теоријске поставке и архитектонска пракса: Витрувије, Алберти, Паладио vs. Корбизје
9		Теоријске поставке и архитектонска пракса: Бернини vs. Боромини
10		Теоријске поставке и архитектонска пракса: Раскин vs. Виоле л Дик
11		Интерактивни јавни час 3 - дискусија на задату тему
12		Теоријске поставке и архитектонска пракса: Ајзенман vs. Криер
13		Теоријске поставке и архитектонска пракса: индивидуализам vs. холизам?
14		Интерактивни јавни час 4 - дискусија на задату тему
15		Резиме: Визуелна култура у архитектонској теорији и пракси